

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven

Innledning

Åpenhetsloven trådte i kraft i Norge den 1. juli 2022, og satte nye krav til virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold hos forretningsforbindelser og i leverandørkjeder.

Den omfatter alle større norske selskaper, og innebærer en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til risiko for menneskerettighetsbrudd i leverandørkjeden og rapportere på risikoforhold og hvordan disse håndteres.

Virksomheten

Lys og Varme AS er et installasjonsfirma som ble grunnlagt i 1976, og som eies med 80 % av Ramstad AS og 20 % av Baustin AS.

Selskapet har som virksomhetsområde:

«Elektrisk installasjonsarbeid (43210)»

Virksomheten omfattes av åpenhetsloven, og ser på det som viktig å drive i samsvar med åpenhetsloven for å sikre grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. I tillegg er det et ønske om å drive transparent, gjennom å sikre tilgang til informasjon rundt driften av virksomhet, og hvordan selskapet håndterer funn av negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår.

Selskapets styre har det øverste ansvaret for at virksomheten driver i samsvar med gjeldende lovgivning, og som vedtar virksomhetens organisering og retningslinjer, samt karlegging og risikovurderingsprosesser i henhold til lovgivning. Daglig leder har det interne daglige ansvaret for at lover og retningslinjer overholdes, mens arbeidet tilknyttet overvåkning og oppfølging i stor grad er delegert ned til bærekraftskoordinator. I tillegg benytter selskapet seg av ekstern rådgivning, for å sikre at arbeidet er i samsvar med lovgivning.

Kartlegging og aktsomhetsvurdering

Selskapet har gjennomført kartlegging og aktsomhetsvurdering etter åpenhetsloven § 5.

I selskapets direkte leverandør- og forretningsforbindelsesledd er de fleste registrert i Norge og i EU land. Norge og EU har generelt en lav risikoprofil i forhold til brudd på menneskerettigheter/anstendige arbeidsvilkår. I tillegg kjøper selskapet varer fra leverandører som i sitt ledd videreselger varer som er produsert i det asiatiske marked. De fleste asiatiske (og afrikanske) land har en forhøyet risiko for brudd på menneskerettigheter:

For selskaper som har som virksomhetsområde å produsere elektromateriell og belysningsutstyr, er det forbundet med forhøyet risiko på brudd på åpenhetsloven i forhold til områder som gjelder f.eks. tvangsarbeid, diskriminering, korrupsjon, forhandlinger og muligheter for å fagorganisere seg. På bakgrunn av ovennevnte er selskaper som hovedsakelig videreselger varer fra leverandører fra Asia, eller selskaper med morselskap i Asia, merket med forhøyet risiko i selskapet.

I Norge og EU er det også for enkelte bransjer forbundet med høy risiko. Dette gjelder blant annet selskaper som tilbyr håndverkertjenester og selskaper innenfor servicenæringen. Dette er bransjer som statistisk sett er overrepresentert ved undersøkelser som gjelder bekymringsfulle funn vedrørende arbeidsvilkår tilknyttet lønn og overtid, ledelsens forhold til at de ansatte organiserer seg i fagforeninger, og overholdelse av arbeidstid og hviletid m.v. I tillegg har selskapet flere leverandører som har levering av IT relaterte tjenester/software som virksomhetsområde. Flere av disse selskapene har underleverandører som arbeider fra andre verdensdeler,

hovedsakelig Asia. Også i disse tilfellene vil det foreligge en forhøyet risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår fra underleverandørene.

Styret og ledelsen i Lys og Varme AS har valgt å ha en tett oppfølging overfor selskaper som har en forhøyet risiko på grunn av geografisk plassering eller bransjemessig tilknytning. Det samme gjelder selskapets største leverandører og forretningsforbindelser målt etter selskapenes omsetning til virksomheten. Oppfølgingen gjennomføres ved spørreskjema og oppfølging via telefon i tilfeller hvor det er hensiktsmessig.

Resultater og tiltak

Lys og Varme AS har foreløpig ikke avdekket vesentlige avvik i leverandørkjeden, men flere har ikke ferdigstilt sine aktsomhetsvurderinger. Virksomheten vil rutinemessig følge opp disse leverandørene og forretningsforbindelsene, for å sikre at eventuelle avvik blir rettet. Virksomheten er i prosess med å videreutvikle retningslinjer for å sikre en tilfredsstillende oppfølging av leverandører og forretningsforbindelser. Det er blant annet vedtatt at når selskapet avdekker mangler eller brudd på lover og retningslinjer, skal leverandører og forretningsforbindelser få en frist for å rette opp forholdene. Manglende retting av forholdene, vil få betydning ved fremtidige avtaleinngåelser.

Styret har videre vedtatt å implementere et krav om at leverandører og forretningsforbindelser må signere et egenerklæringsskjema når nye kontrakter inngås. I henhold til de nye kontraktene, kan kvalifiserte brudd på åpenhetsloven og retningslinjer i siste instans medføre at avtalene kan kanselleres.

Egen virksomhet

Lys og Varme AS har utarbeidet interne retningslinjer for å sikre at selskapet driver virksomhet i samsvar med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Flertallet av selskapets ansatte er organiserte i EI og it forbundet. Selskapet er skriftlig bundet av tariffavtale (Landsoverenskomsten for elektrofagene) i forhold til lønn og lønnsfastsettelse, AMU utvalg og tillitsvalgte. Selskapet utarbeider videre kontrakter og retningslinjer i samsvar med arbeidsmiljøloven.

Selskapet har utarbeidet en HMS-regelverk som skal ivareta ansatte ved utøvelse av virksomhet.

Det er ingen negative funn som gir mistanke om at selskapet forårsaker eller medvirker til brudd på grunnleggende menneskerettigheter.

Rapportering/offentliggjøring av informasjon

Daglig leder og bærekraftskoordinator har fremlagt funnene etter gjennomføring av kartlegging og aktsomhetsvurderingene i selskapet. Disse er fremlagt for selskapets administrasjon og styre.

Henvendelser og spørsmål knyttet til Lys og Varme AS sitt arbeid med menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold kan rettes til kathrine.strommen@lysogvarme.no